

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาม้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่ บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่ พบการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะ เป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะถือได้ว่าได้มีการ เตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ มีระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการ ทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้ เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหารมีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย แรงกดดันหรือแรงจูงใจหรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อนและการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต

๔. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหม้า จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๔.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๔.๒ ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๔.๓ ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔.๔ ความเสี่ยงด้านการบริหารงานบุคคล

๕. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิด

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น

การวิเคราะห์ผลกระทบ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิดขึ้น
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อลงข่าวอย่างต่อเนื่อง
๓	หน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๖. การให้คะแนนความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

๗. การประเมินความเสี่ยงทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหม้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ	ขั้นตอนการทำงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต				การบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต		
			โอกาส	ผลกระทบ	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
๑	ด้านการอนุมัติอนุญาต การขออนุญาตก่อสร้างอาคารหรือรื้อถอนอาคาร	๑. อาจมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียกรับหรือได้รับสินบนสินน้ำใจ ของขวัณหรือผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาต เพื่ออำนวยความสะดวก	๓	๕	๑๕	สูงมาก	๑. การกำหนดนโยบาย No Gift Policy โดยเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งดรับและให้ของขวัณ ๒. จัดทำมาตรการและเผยแพร่เกี่ยวกับประมวลจริยธรรม ๓. มาตรการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล	กองช่าง	ต.ค. พ.ศ. ๒๕๖๖ – ก.ย. พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ	ขั้นตอนการทำงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต				การบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต		
			โอกาส	ผลกระทบ	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
๒	ด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การเก็บภาษีป้าย	๑. อาจมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียกรับหรือได้รับสินบนสินน้ำใจ ของขวัญหรือผลประโยชน์จากผู้เสียภาษี เพื่อประโยชน์ในการเสียภาษีที่ลดลง	๓	๕	๑๕	สูงมาก	๑. การกำหนดนโยบาย No Gift Policy โดยเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งดรับและให้ของขวัญ ๒. จัดทำมาตรการและเผยแพร่เกี่ยวกับประมวลจริยธรรม ๓. มาตรการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล	กองคลัง	ต.ค. พ.ศ. ๒๕๖๖ – ก.ย. พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ	ขั้นตอนการทำงาน	ประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	การประเมินความเสี่ยงการทุจริต				การบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต		
			โอกาส	ผลกระทบ	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการการบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
๓	ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง จัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ	๑. อาจมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียกรับหรือได้รับสินบนสินน้ำใจ ของขวัญหรือผลประโยชน์จากผู้ขายหรือผู้รับจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ ให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ๒. อาจมีเจ้าหน้าที่ประกอบธุรกิจเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานที่ตนเองสังกัด	๓	๕	๑๕	สูงมาก	๑. การกำหนดนโยบาย No Gift Policy โดยเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่งดรับและให้ของขวัญ ๒. ประกาศมาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ ๓. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ	กองคลัง	ต.ค. พ.ศ. ๒๕๖๖ – ก.ย. พ.ศ. ๒๕๖๗